

Jaarverslag BLWG 2011

In het jaarverslag wordt onderscheid gemaakt tussen de verenigingsactiviteiten en de projectorganisatie van het bureau. De verenigingactiviteiten worden door bestuursleden en vrijwilligers uitgevoerd.

De Vereniging

Activiteiten voor leden

De BLWG heeft in 2011 in totaal 28 eendagsexcursies georganiseerd: 17 voor mossen en 9 voor korstmossen.

De jaarlijkse werkdag werd dit jaar voor het eerst in Wageningen georganiseerd en bestond net als vorig jaar uit twee delen. Tijdens een korte excursie werden 's ochtends in het veld mossen verzameld die 's middags met de binoculair en microscoop werden gedetermineerd. Er waren circa 25 deelnemers. De lezingendag in maart werd in het Natuurmuseum Brabant in Tilburg gehouden. Daarbij waren zo'n 80 mensen aanwezig.

Het voorjaarsweekend was in Odoorn en trok circa 18 deelnemers. Met het inventariseren van 10 atlasblokken kon een flink wit gebied van mossenwaarnemingen worden voorzien. Het najaarsweekend vond plaats in Luxemburg, samen met de Vlaamse lichenologen, waar zo'n 15 Nederlandse, 1 Luxemburgse en 10 Belgische deelnemers aanwezig waren.

Om de leden te helpen met het maken van mooie macrofoto's van mossen en korstmossen is dit jaar werd voor de eerste maal een fotoworkshop gehouden. Het NMC De Schoolsteeg te Leusden bood de 25 deelnemers gastvrij onderdak. Een uitgebreide handleiding hiervoor is in Buxbaumiella verschenen en ook op de website te vinden.

Tijdschriften & Nieuwsbrieven

Van Buxbaumiella verschenen de nummers 88, 89 en 90. Lindbergia verschijnt vanaf 2011 als elektronisch Open Access-tijdschrift, waarmee een nieuw tijdperk voor het blad is aangebroken. Bovendien zijn de artikelen gratis te lezen via de website www.lindbergia.nu.

In 2011 zijn drie digitale nieuwsbrieven verschenen in samenhang met het verschijnen van de papieren nieuwsbrief, die aan 490 abonnees werden verstuurd.

Bestuur en leden

Het bestuur vergaderde twee maal. De Algemene Ledenvergadering vond plaats tijdens de lezingendag.

Het aantal leden per 31 december daalde van 414 naar 413. We betreuren het overlijden van Chris Buter, die in West-Brabant een belangrijke rol heeft gespeeld bij het inventariseren van mossen en het leiden van vrijwilligersgroepen, en de motor was achter twee uitgaven van de Veldgids mossen. Chris was de eerste persoon die de J.J. Barkman prijs voor Veldbryologie ontving.

Databank en projecten

Bureau en projectmedewerkers

In 2011 werkte Laurens Sparrius voor 0,75 fte als coördinator voor de BLWG. De volgende freelancers werkten in 2011 voor de BLWG: André Aptroot en Kok van Herk (Veldgids korstmossen van duin, heide en stuifzand en het NEM korstmossen).

Databank

In 2011 werden ruim 100.000 waarnemingen aan de databank toegevoegd, waaronder veel gegevens uit eerdere jaren, zoals de korstmossen uit de Landelijke Vegetatie Databank van Alterra en Vereniging Natuurmonumenten. De databank bevat nu in totaal 1,63 miljoen waarnemingen, die beschikbaar worden gesteld via de Nationale Databank Flora en Fauna.

Een werkgroep bestaande uit Bart van Tooren, Rienk-Jan Bijlsma, Heinjo During, Henk Siebel en Laurens Sparrius is tweemaal bijeen gekomen met het oog op het verschijnen van een nieuwe verspreidingsatlas mossen rond 2013.

Onderzoek en advies

- Het grootste project in 2011 was de herziening van de Rode Lijst korstmossen in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Het basisrapport verschijnt begin 2012. In 2012 zal worden gewerkt aan een nieuwe Rode Lijst mossen.
- De BLWG werkte verder aan het NEM Landelijk Meetnet Korstmossen, dat sinds 1999 loopt. In 2011 werd een vervolg gemaakt met de tweede herhalingsronde. Halverwege het jaar bleek dat de opzet van het meetnet veranderd moest worden. Vanaf 2012 worden korstmossen in duin, heide en stuifzand gemeten, en komt het deel over steenbewonende soorten te vervallen.
- In het kader van de Nationale Database Flora en Fauna werd deelgenomen aan een maandelijks overleg voor databankbeheerders en het samenstellen van de soortenlijst van mossen en korstmossen.
- Alle Nederlandse mossen worden in drievoud verzameld voor het bepalen van de dna-barcode bij Naturalis. Eind 2011 zijn ongeveer 1000 van de 1600 monsters verzameld.
- De BLWG heeft gegevens geleverd over mossen en korstmossen t.b.v. wetenschappelijk onderzoek aan soortkenmerken van bedreigde soorten door het Centrum voor Milieukunde Leiden.
- Samen met waarneming.nl is een validatieteam opgezet om waarnemingen te controleren die bij telmee.nl en waarneming.nl binnenkomen.
- Voor Stichting Bargerveen is een overzicht gemaakt van kenmerkende soorten voor het nat zandlandschap om trends van deze soorten te kunnen relateren aan beheermaatregelen, zoals plaggen.
- Vanaf december werkt de bureaucoördinator 1-2 dagen gedetacheerd als projectleider bij Stichting FLORON in Nijmegen.

Website

Op de verenigingswebsite is informatie over het doen van waarnemingen en onderzoek en advies herzien. Voor de website verspreidingsatlas.nl is een determinatiemodule voor korstmossen ontwikkeld. Ook is een koppeling gelegd met soortpagina's op het Nederlands Soortenregister (Naturalis), waardoor onze soortinformatie ook daar te zien is.

Boeken

Medio 2011 verscheen de Veldgids korstmossen van duin, heide en stuifzand (door André Aptroot, Kok van Herk & Laurens Sparrius), een eigen uitgave van de BLWG, waarvan een derde van de oplage aan het einde van het jaar verkocht was.

Publiciteit

In 2012 is een aantal keer een nieuwsbericht geschreven voor de website Natuurbericht.nl. Dit heeft o.a. geleid tot interviews door Vara's Vroege Vogels over korstmossen op zeedijken (door Laurens Sparrius), korstmossen in kassen (door André Aptroot), en mossen en korstmossen op hunebedden (door Hans Colpa en Laurens Sparrius).

Samenwerking met andere organisaties

De BLWG is aangesloten bij Stichting VOFF, waarvoor drie maal de vergadering van het algemeen bestuur is bijgewoond. De BLWG is agendalid van Soortenbescherming Nederland.

Nieuws

Het DNA Barcoding project: algemene tot vrij zeldzame soorten

In oktober 2010 is NCB Naturalis in samenwerking met de BLWG begonnen aan het verzamelen van de volledige Nederlandse mosflora voor dna-onderzoek. Op dit moment is voor 60 soorten voldoende materiaal beschikbaar, namelijk 3 exemplaren van elke soort. Voor nog eens ca. 60 algemene tot vrij zeldzame mossoorten ontbreken nog slechts één of twee exemplaren. Hieronder vind u de namen van deze soorten. Wilt u meehelpen om recent verzameld (maximaal 3 jaar oud) materiaal hiervan op te sturen? Kijk dan op www.blwg.nl/dna om een soort te reserveren en in te sturen. Ingestuurd herbariummateriaal wordt opgeslagen in de collectie van het Nationaal Herbarium Nederland.

<i>Brachythecium salebrosum</i>	<i>Bryum capillare</i> var. <i>flaccidum</i> (=B. <i>laevifilum</i>)
<i>Bryum pseudotriquetrum</i> var. <i>pseudotriquetrum</i> (2-huizig!)	<i>Bryum radiculosum</i>
<i>Bryum ruderale</i>	<i>Bryum tenuisetum</i>
<i>Bryum violaceum</i>	<i>Calyptogeia integrispula</i>
<i>Cephaloziella hampeana</i>	<i>Cephaloziella rubella</i>
<i>Cinclidotus riparius</i>	<i>Dicranella schreberiana</i> var. <i>schreberiana</i>
<i>Dicranella staphylina</i>	<i>Didymodon fallax</i>
<i>Didymodon nicholsonii</i>	<i>Didymodon sinuosus</i>
<i>Didymodon tophaceus</i>	<i>Ditrichum cylindricum</i>
<i>Fissidens incurvus</i>	<i>Fossombronina incurva</i>
<i>Fossombronina wondraczekii</i>	<i>Gymnocolea inflata</i>
<i>Kurzia sylvatica</i>	<i>Leptodontium flexifolium</i>
<i>Lophozia bicrenata</i>	<i>Microbryum davallianum</i> var. <i>davallianum</i>
<i>Nardia geoscypus</i>	<i>Nardia scalaris</i>
<i>Orthotrichum cupulatum</i>	<i>Orthotrichum pulchellum</i>
<i>Orthotrichum striatum</i>	<i>Pellia neesiana</i>
<i>Plagiothecium denticulatum</i> var. <i>denticulatum</i>	<i>Plagiothecium denticulatum</i> var. <i>undulatum</i>
<i>Plagiothecium latebricola</i>	<i>Pleuroidium subulatum</i>
<i>Pogonatum nanum</i>	<i>Pohlia annotina</i>
<i>Pohlia camptotrachela</i>	<i>Pohlia lescuriana</i>